

МЕДИАЦИЯ

На 1 ноември 2015 г. в Република Хърватия влезе в сила новият Закон за семейството (*Obiteljski zakon; Narodne novine* (Държавен вестник, № 103 /15). Той се състои от 10 отделни части, като със седмата част се урежда областта на задължителното консултиране и семейната медиация.

Задължителното консултиране е начин да се помогне на членовете на семейството да постигнат споразумения относно семейни връзки, като в същото време се обръща специално внимание на защитата на семейни връзки, които засягат дете, и на правните последици от липсата на споразумение и образуването на съдебно производство, в рамките на което се вземат решения за личните права на детето. Задължителното консултиране се провежда от екип от експерти към компетентен център за социално подпомагане според постоянното или временното местопребиваване на детето или мястото на последното съвместно постоянно или временно местопребиваване на съпрузите или извънбрачните партньори. Съгласно Закона за семейството задължително консултиране не се провежда преди пристъпване към изпълнително или обезпечително производство. Членовете на семейството участват в задължителното консултиране лично и без пълномощник.

Задължително консултиране се провежда: 1) преди да се образува производство за развод между съпрузи, които имат общо малолетно или непълнолетно дете, и 2) преди да се образува друго съдебно производство за упражняване на родителски права и лични отношения с дете. Не се провежда задължително консултиране преди образуване на производство за развод, ако единият от съпрузите е: 1) лишен от дееспособност, ако не разбира значението и последиците от действията си, дори с помощта на специалист; 2) неспособен да извършва преценка, или 3) с неизвестно постоянно или временно местопребиваване.

Задължителното консултиране се инициира с подаването на писмена или устна молба от една от страните до центъра за социално подпомагане.

При получаване на молбата за задължително консултиране, центърът за социално подпомагане е задължен да планира среща и да призове страните. По изключение, ако центърът за социално подпомагане реши, че при дадените обстоятелства съвместната среща няма да бъде от полза, или ако едната, или двете страни поискат това поради основателни причини, се определят и провеждат отделни срещи със страните. Семейната медиация е процедура, в която членовете на семейството участват доброволно. Като изключение от този принцип обаче, първата среща за семейна медиация, преди да бъде образувано производството за развод, е задължителна.

Семейната медиация е процедура, при която страните се опитват да постигнат споразумение по семеен спор, с помощта на един или повече семейни медиатори. Семейният медиатор е безпристрастно и специално обучено лице, вписано в регистъра на семейните медиатори. Основната цел на процедурата по семейна медиация е да се изготви план за съвместно упражняване на родителски права и други споразумения по отношение на детето. Освен за постигането на тази цел, в рамките на процедура по семейна медиация страните могат да се договорят по всички други въпроси, свързани с активи и други въпроси.

Семейна медиация не се провежда: 1) в случаите, когато екипът от експерти към центъра за социално подпомагане или семейният медиатор прецени, че равностойното участие на съпрузите в процеса на семейна медиация не е възможно поради домашно насилие; 2) ако единият или двамата съпрузи са недееспособни и ако не могат да разберат значението и правните последици от процедурата, дори и с помощта на специалист; 3) ако единият или и двамата съпрузи не са в състояние да извършват преценка, и 4) ако не е известно временното или постоянното местопребиваване на единия от съпрузите.

Семейна медиация може да се провежда независимо от наличието на съдебно производство, като тя може да се проведе преди образуване на съдебно производство, в хода на съдебното производство или след приключването му. Съгласно Закона за семейството семейна медиация не се провежда преди да се пристъпи към изпълнително и обезпечително производство. По изключение, в хода на процеса на изпълнение за целите на упражняване на лични отношения с детето, съдът може да предложи на страните да участват в семейна медиация. Поради това след провеждането на среща със страните и като вземе предвид обстоятелствата по делото, съдът може да забави изпълнението за тридесет дни и да разпореди на правоспособен специалист да говори с детето или да предложи на страните да участват в семейна медиация, за да постигнат споразумение по спора; ако е необходимо, съдът може да определи по-подробно упражняването на родителска отговорност чрез специално решение по време на срещата с правоспособния специалист или на семейната медиация, и съдът няма да продължи в тази насока, ако семейната медиация се окаже неуспешна или ако са необходими спешни действия.

Семейният медиатор и другите лица, участващи в процедурата по семейна медиация, са длъжни да пазят поверителната информация и данните, с които се запознават в хода на процедурата по семейна медиация във връзка с трети лица, освен: 1. когато е необходимо да съобщят информация за целите на сключването или изпълнението на споразумението, или 2. когато е необходимо да съобщят информация, с цел да се защити дете, чието благополучие е застрашено, или с цел да се премахне опасността от сериозно нарушаване на психическата и физическата неприкосновеност на лицето. Семейният медиатор е задължен да информира страните за обхвата на принципа на поверителност.

Що се отнася до споразумението, постигнато в рамките на семейната медиация, в Закона за семейството се посочва, че планът за съвместно упражняване на родителските права или други споразумения, постигнати в процедурата по семейна медиация, трябва да бъдат в писмен вид и да бъдат подписани от всички страни, както и че те ще бъдат равностойни на изпълнително основание, ако съдът ги одобри в охранителни (безспорни) производства по предложение на страните.

Ако страните не постигнат споразумение относно плана за съвместно упражняване на родителски права или относно друга спорна семейна връзка, семейният медиатор ще посочи в доклада относно спирането на процедурата по семейна медиация дали и двете страни са участвали активно. Докладът относно спирането на семейната медиация се предоставя на участниците. Семейният медиатор ще представи доклад относно спирането на семейната медиация на съда, който ще спре производството поради провеждане на процедура по семейна медиация.

В случай че в хода на съдебното производство страните предложат спорът да се реши чрез консенсусно споразумение чрез процедура по семейна медиация, съдът може да спре производството, като в този случай ще определи тримесечен срок, в рамките на който страните могат да се опитат да решат спора чрез процедура по семейна медиация. В случай че в хода на съдебното производство съдът реши, че е налице възможност за постигане на консенсусно споразумение по семейния спор, той може също така да предложи на страните процедура по семейна медиация. Ако страните се споразумеят да участва в процедура по семейна медиация, съдът ще спре производството и ще определи тримесечен срок, в рамките

на който страните могат да се опитат да решат спора в процедурата по семейна медиация. Ако в рамките на тримесечния срок за провеждане на семейна медиация, определен от съда, страните не успеят да решат спора в рамките на процедура по семейна медиация, или ако страните предложат продължаване на съдебното производство, преди да изтече този срок, съдът ще възобнови производството. Преди да вземе решение относно спирането на производството, съдът е длъжен да прецени дали спирането е подходящо с оглед на нуждата от спешно действие в случаите, в които се решават правата и интересите на детето.

В процедурата по семейна медиация семейният медиатор е задължен да информира участниците да се погрижат за благополучието на детето и той или тя може да позволи на децата да изразят мнението си в процедурата по семейна медиация със съгласието на техните родители. Семейният медиатор, който провежда процедурата по семейна медиация, може да не участва в изготвянето на писмените експертни становища или оценки на семейството, или да участва по друг начин в съдебното производство, в което се решава спорът на страните, участващи в семейната медиация, освен в посочените от закона случаи.

Ако семейната медиация се провежда от семейни медиатори, които работят в системата за социално подпомагане, страните не плащат възнагражденията за работата на семейните медиатори. Ако семейната медиация се провежда от семейни медиатори извън системата за социално подпомагане, страните поемат разноските за участието си.

Разпоредбите, които уреждат медиацията, се прилагат по подходящ начин в процедурата по семейна медиация.

За допълнителна информация, моля вижте:

Закон за семейството (Държавен вестник № 103/15)

Правила за семейната медиация (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; Държавен вестник № 106/14)

Закон за медиацията (*Zakon o mirenju*; Държавен вестник № 18/11)

Последна актуализация: 20/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.